

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

26 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun, Liliana Catan,

examinând admisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Croitor Alexei în numele inculpatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2020, în cauza penală, în privința lui

Roșca Dorel XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 24.08.2020 până la 16.09.2019;

Instanța de apel de la 17.10.2020 până la 17.11.2020;

Instanța de recurs de la 04.02.2021 până la 26.05.2021.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni, sediul Central din 16 septembrie 2020, Roșca Dorel a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 171 alin. (2) lit. b²) Cod penal, și prin coroborare cu art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală i-a fost stabilită pedeapsa de 3 ani și 4 luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut că, Roșca Dorel la 06 august 2020, aproximativ la ora 11:00, aflându-se la domiciliul său situat în XXXXX, după ce i-a propus fiicei sale Grosu Tatiana să întrețină un raport sexual benevol și ultima l-a refuzat, urmărind scopul satisfacerii poftelor sexuale, forțat, contrar voinței ei, a împins-o pe pat, unde ultima încerca să opună rezistență, însă el o ținea și dorea să întrețină un raport sexual forțat, zicându-i că prin forță a întreținut și cu mama ei rapoarte sexuale. După care, în timpul când încerca să-și dea pantalonii jos, iar Grosu Tatiana a luat un cuțit pentru a se apăra, i l-a smuls din mână și în continuare încerca să se culce pe ea, iar ultima opunându-se l-a mușcat de obraz și l-a împins rupându-i maioul, concomitent s-a ridicat în picioare, a deschis fereastra și a strigat-o în ajutor pe vecina pe nume Galina, el însă în acest timp i-a astupat gura cu mâna cerându-i să tacă. În timpul acela, vecina Rozlovan Galina intervenind a început să bată la ușă și să strige, iar când la el a deschis ușa, Grosu Tatiana a fugit afară. Astfel, Roșca Dorel nu a izbutit să întrețină un raport sexual forțat cu fiica sa Grosu Tatiana, din cauze

independente de voința sa, și anume, din motivul opunerii de rezistență de către partea vătămată și deoarece a intervenit vecina sa Rozlovan Galina.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Roșca Dorel a comis cu bună știință infracțiunea prevăzută de art. 27, art. 171 alin. (2) lit. b²) Cod penal- *tentativa de viol, adică a raportului sexual săvârșit prin constrângere fizică, asupra unui membru de familie, care nu a fost realizat din cauze independente de voința făptuitorului.*

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Brînză Alexei în numele inculpatului prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri în partea stabilirii pedepsei penale, prin care să-i fie aplicată inculpatului o pedeapsă neprivativă de libertate în temeiul art. 90 Cod penal.

În motivarea cererii de apel, avocatul a indicat că instanța de judecată la stabilirea pedepsei penale eronat a constatat faptul că inculpatul Roșca Dorel poate fi reeducat doar prin executarea reală a pedepsei penale sub formă de închisoare.

Concluzia respectivă a instanței de judecată nu a fost justificată, căci, inculpatul anterior nu a fost tras la răspundere penală, iar personalitatea descrisă a inculpatului se caracterizează pozitiv, este unicul întreținător al a familiei sale, având în familia sa 4 copii minori, inculpatul s-a căit sincer, a promis în ședința că nu va mai comite încălcări de lege, iar partea vătămată l-a iertat și a solicitat prin cerere scrisă să nu fie pedepsit cu închisoare.

Mai mult decât atât, avocatul a menționat că acuzatorul de stat a solicitat instanței de judecată suspendarea condiționată a executării pedepsei penale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2020, a fost respins ca fiind nefondat apelul declarat de către avocatul Brînză Alexei în numele inculpatului, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea deciziei adoptate instanța de apel analizând materialele cauzei, în raport cu normele relevante la caz, a constatat că instanța de fond a îndeplinit strict cerințele dispozițiilor art. 364¹ alin. (1) Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, n-a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce condiționează concluzia că instanța de apel nu este în drept a reține o altă situație de fapt decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Instanța de apel a subliniat că sentința a fost contestată în partea stabilirii pedepsei, temei pentru a interveni în sentință din oficiu, conform art. 409 alin.(2) Cod procedură penală, lipsește.

Astfel, având în vedere argumentele apelului declarat în coraport cu circumstanțele constatate, instanța de apel a reținut că la stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, potrivit căruia persoanei recunoscute

vinovate de săvârșirea unei infracțiuni se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate și în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale. La stabilirea modului, măsurii, categoriei și termenului pedepsei, instanța de apel la fel ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, care este supus răspunderii penale, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acesteia.

Sanctiunea art. 27, 171 alin. (2) lit. b²) Cod penal, prevede pedeapsa sub formă de închisoare de la de la 5 la 12 ani, astfel ținând cont de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța de fond corect a stabilit noile limite, adică de la 3 ani și 4 luni la 8 ani.

Concomitent la stabilirea mărimii pedepsei, instanța de fond a ținut cont de prevederile art. 81 alin. (3) Cod penal care stabilesc că, mărimea pedepsei pentru tentativă de infracțiune ce nu constituie o recidivă nu poate depăși trei pătrimi din maximul celei mai aspre pedepse prevăzute la articolul corespunzător din Partea specială a prezentului cod pentru infracțiunea consumată.

Circumstanțe ce atenuază sau agravează răspundere penală în conformitate cu prevederile art.76, 77 Cod penal, în privința inculpatului Roșca Dorel, nu au fost stabilite.

Așadar, instanța de judecată la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului Roșca Dorel, a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 77, 78 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunii grave prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită din intenție, de personalitatea inculpatului care este căsătorit și are la întreținere patru copii minori, la evidența medicului psihiatru și narcolog nu se află (f.d.70,72), la locul de trai se caracterizează negativ (f.d.68) anterior a mai comis o infracțiune, dar nu are antecedente penale fiind amnistiat (f.d.113-119).

În acest context, instanța de apel efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, a stabilit că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, a constatat că corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu aplicarea unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 4 luni, ținând cont de prevederile art. 364¹ Cod de procedura penală, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Analizând solicitarea apărării referitor la aplicarea în privința lui Roșca Dorel a prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de apel a conchis că instanța de fond și-a argumentat riguros soluția la acest capitol și a motivat hotărârea pronunțată invocând motive clare din care considerent a ajuns la concluzia că dispunerea suspendării

executării pedepsei stabilite inculpatului nu va asigura atingerea scopului prevăzut la art. 61 Cod penal.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiat argumentul invocat de partea apărării referitor la faptul că instanța de fond la stabilirea pedepsei nu a ținut cont în deplină măsură de circumstanțele cauzei, personalitatea inculpatului, neluând în considerație că corectarea poate avea loc și fără privarea de libertate, fiind posibil de aplicat prevederile art. 90 Cod penal.

În acest context, instanța de apel a subliniat că și în cazul îndeplinirii condițiilor prevăzute de prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, nu se creează un drept pentru condamnat, ci doar o vocație a acestuia la măsură de individualizare a executării pedepsei. Pedepsa se consideră echitabilă când aceasta impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Prin urmare, analizând solicitarea inculpatului referitor la aplicarea unei pedepse mai blânde - neprivative de libertate, instanța de apel a ajuns la concluzia că acesta solicitarea este neîntemeiată și irațională, dat fiind faptul că inculpatul nu este la prima sa abatere de la lege, anterior a mai comis o infracțiune, dar nu are antecedente penale fiind amnistiat, or, instanța de fond și-a argumentat riguros soluția la acest capitol și a motivat hotărârea pronunțată, invocând motive clare din care considerent a ajuns la concluzia că aplicarea unei pedepse mai blânde, nu va asigura atingerea scopului prevăzut la art. 61 Cod penal.

Faptul că Roșca Dorel a recunoscut vinovăția și s-a căit sincer de cele comise - nu constituie circumstanțe privind aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea fixată de prima instanță, or, acestea circumstanțe care au fost luate în considerație de către instanța de fond la individualizarea pedepsei aplicate inculpatului și grație cărora a beneficiat de reducerea pedepsei.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Brînză Alexei în numele inculpatului care a solicitat casarea parțială a decizie în partea stabilirii pedepsei aplicate inculpatului, rejudecare cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte prin care să îi fie stabilită inculpatului o pedeapsă neprivativă de libertate în temeiul art. 90 Cod penal.

În susținerea celor solicitate, apărătorul indică că pedeapsa aplicată inculpatului este una prea aspră și contrară prevederilor art. 61 Cod penal, adică scopului pedepsei penale prevăzut de legea penală.

Mai mult decât atât, recurentul subliniază că instanța de apel urma să ia în calcul la stabilirea pedepsei inculpatului faptul că acesta anterior nu a fost tras la răspundere penală, a recunoscut vina în cele imputate, cauza fiind examinată în procedură

simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, regretă cele comise, este unicul întreținător al a familiei sale, având 4 copii minori, partea vătămată l-a iertat și lipsesc în această cauză pretențiile materiale sau morale.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Din textul recursului rezultă că, recurentul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor săvârșite de inculpat și din aceste considerente, instanța de recurs nu se va expune asupra acestor aspecte, însă recurentul își exprimă dezacordul cu pedeapsa aplicată, astfel semnalând temeiul de casare stipulat de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, care prevede că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de către instanțele de fond, în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Însă, instanța de recurs consideră că, pedeapsa individualizată inculpatului, corespunde atât principiului proporționalității, cât și scopului pedepsei penale.

Astfel, Colegiul penal remarcă că, argumentele recurentului privind stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale, sunt nefondate, or, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, conform art. 75 alin. (1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei instanța de judecată are obligația să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa are drept scop și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

Ca măsură de constrângere, pedeapsa are pe lângă scopul său represiv și o finalitate de exemplaritate, în ce privește comportamentul făptuitorului. Pe de altă parte, pedeapsa și modalitatea de executare a acesteia trebuie individualizată în așa fel, încât inculpatul să se convingă de necesitatea respectării legii penale și evitarea în viitor a săvârșirii unor fapte similare.

Chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de lege.

Astfel, instanța de recurs reține că, instanța de apel a dat deplină eficiență prevederilor art. 61 și 75 Cod penal, ținând cont de toate circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii săvârșite care se atribuie la categoria infracțiunilor grave, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită cu intenție, de personalitatea inculpatului care este căsătorit și are la întreținere patru copii minori, la evidența medicului psihiatru și narcolog nu se află (f.d.70,72), la locul de trai se caracterizează negativ (f.d.68), anterior a mai comis o infracțiune, dar nu are antecedente penale fiind amnistiat (f.d.113-119), corect a conchis că corijarea acestuia poate avea loc doar prin stabilirea unei pedepse privative de libertate pe un termen de 3 ani și 4 luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Colegiul penal reamintește că, stabilirea duratei ori a cuantumului pedepsei de către instanța de judecată într-un caz concret, se face în raport cu gravitatea infracțiunii săvârșite și cu pericolozitatea infractorului, care se evaluează după următoarele criterii: împrejurările și modul de comitere a infracțiunii, precum și mijloacele folosite, starea de pericol creată pentru valoarea ocrotită, natura și gravitatea rezultatului produs sau a altor consecințe ale infracțiunii, motivul săvârșirii infracțiunii și scopul urmărit, conduita după săvârșirea faptei și în cursul procesului penal, nivelul de educație, vârsta, starea de sănătatea, situația familială și socială etc.

De asemenea, Colegiul penal indică că, chestiunea de individualizare a pedepsei este un proces obiectiv, de evaluare a tuturor elementelor circumscrise faptei și autorului, având ca finalitate stabilirea unei pedepse în limitele prevăzute de sancțiunea articolului din Codul penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul.

Instanța de recurs ordinar respinge solicitarea recurentului privind aplicarea unei pedepse neprivative de libertate, solicitare care de fapt nici nu a fost motivată indicând doar dezacordul cu pedeapsa stabilită, or, simplul motiv că recurentul nu este de acord cu pedeapsa stabilită, considerând-o prea aspră, nu poate servi ca circumstanță pentru aplicarea în privința inculpatului a unei pedepse neprivative în temeiul art. 90 Cod penal.

Totodată, Colegiul penal menționează că, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins cu sau fără executarea efectivă a acesteia, or, conform prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de judecată ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând neapărat în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă.

Astfel, Colegiul penal indică că, în formarea convingerii, instanța de apel a ținut cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv, întreaga conduită a

inculpatului înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea faptei, în timpul judecății, precum și alte aspecte ce privesc personalitatea infractorului, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

În concluzie, Colegiul penal consideră legală concluzia instanței de apel referitor la pedeapsa cu închisoarea aplicată inculpatului care este proporțională faptelor comise de către inculpat.

Mai mult decât atât, după cum rezultă din textul deciziei atacate, Colegiul penal constată că, instanța de apel și-a motivat decizia în conformitate cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la pronunțarea deciziei recurate, or, în fapt, decizia instanței de apel corespunde tuturor prevederilor legii de procedură penală, ea fiind legală și întemeiată, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin și a cărei reluare nu se mai impune, având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, temeiuri de casare a acesteia nu s-au stabilit.

Prin urmare, instanța de recurs ordinar conchide că, nu s-a comis eroarea de drept prevăzută în pct. 10) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, la care face referință recurentul, deci nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate, pedeapsa stabilită inculpatului fiind aplicată de către instanța de apel în conformitate cu legea și în limitele acesteia, din care considerente se impune inadmisibilitatea recursului ordinar, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Croitor Alexei în numele inculpatului împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 noiembrie 2020, în cauza penală în privința inculpatului *Roșca Dorel XXXXX*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la *30 iunie 2021*.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan